

Aihealue: Siirtolaisuus – rajoja ja siltoja

Aiheen tarkastelua varten on käytettävissä kolme eri työosiota.

Kussakin osiossa perehdytään aihealueen tiettyyn puoleen ja esitetään erilaisia näkemyksiä ja ongelmia. Luokka- ja ryhmätehtävät liittyvät läheisesti Euroopan historian talon pysyvään näyttelyyn.

Osio 1 Miksi siirtolaisuus on 2000-luvulla niin polttava puheenaihe?

Osio 2 Siirtolaisuus kokemuksena – ihmiset tarinoiden takana

Osio 3 Siirtolaiset ja siirtolaisuus tiedotusvälineissä

Kussakin osiossa on

- opettajan ohjeet
- tehtäviä
- täydentävää kuva- ja tekstiaineistoa
- ehdotuksia verkkoaineistoksi.

Tehtäviin kuuluu opettajan ohjaamia keskusteluja, ryhmätyötä, itsenäistä opiskelua sekä ensi- ja toissijaisiin lähteisiin perustuvan historia-aineiston käyttöä. Opettaja voi itse päättää, mitä luokka- tai ryhmätehtäviä hän käyttää.

Yleistä aihealueesta

Ihmiset ovat kautta aikojen liikkuneet ja muuttaneet paikasta toiseen. Mutta miksi he tekevät niin ja mitä kaikkea siihen liittyy? Muuttavatko he työn takia, hovin vuoksi vai jostakin muusta syystä? Ovatko matkat pitkiä vai lyhyitä? Liikkuvatko he vapaaehtoisesti vai joutuvatko he muuttamaan heistä itsestään riippumattomista syistä? Mitä heille tapahtuu, kun he saapuvat uuteen määränpäähänsä, ja miten siellä jo asuvat ottavat heidät vastaan? Nämä ovat esimerkkejä kysymyksistä, joita meidän on esitettävä itsellemme, kun käsittelemme siirtolaisuutta. Tällaiset kysymykset ovat tärkeitä, sillä niiden avulla saamme tietoa siitä, miten monenlaisia kokemuksia ihmisillä voi olla siirtolaisuudesta. Aiempien esimerkkien tarkastelu voi myös auttaa meitä ymmärtämään nykyhetken tapahtumia. Voimme tehdä vertailuja ja arvioida, ovatko historian tapahtumat tavalla tai toisella yhteydessä siihen, mitä ympärillämme parhaillaan tapahtuu. Siirtolaisuus on ikivanha ilmiö, jolla on monia heijastumia nyky maailmassa.

Määritelmät

Siirtolaisuus

Yksittäisen ihmisen tai ihmisryhmän siirtyminen joko kansainvälisesti tunnustetun rajan yli tai valtion sisällä. Se kattaa kaikenlaisen väestön siirtymisen sen kestoista, sisällöstä ja syistä riippumatta, oli kyse sitten pakolaisista, evakkoon joutuneista tai ihmisistä, jotka muuttavat taloudellisista tai muista syistä, kuten perheenyhdistämisen takia.

Lähde: [Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, 2015](#)

Siirtolainen

Kansainvälisellä tasolla ei ole yleisesti hyväksyttyä ”siirtolaisen” määritelmää. Termin ”siirtolainen” on yleensä tulkittu kattavan kaikki tapaukset, joissa henkilö on voinut vapaasti tehdä muuttopäätöksen ”henkilökohtaisista syistä” ilman ulkopuolista pakkoa. Termiä on sen vuoksi käytetty ihmisistä, jotka muuttavat asumaan toiseen maahan kohentaakseen aineellisia tai sosiaalisia olojaan ja saadakseen itselleen tai perheenjäsenilleen paremman tulevaisuuden. Yhdistyneet kansakunnat (YK) määrittelee siirtolaisen henkilöksi, joka on asunut ulkomailla yli vuoden, riippumatta muuton syistä (vapaaehtoinen tai omaan tahtoon perustumaton) ja keinoista (laillinen tai laitton). Tällaisen määritelmän perusteella siirtolaisina ei pidettäisi lyhyemmäksi ajaksi vieraaseen maahan matkustavia, kuten turisteja ja työmatkalla olevia. Yleisessä kielenkäytössä siirtolaisiksi luetaan kuitenkin esimerkiksi maatalouden kausityöntekijät, jotka lähtevät toiseen maahan lyhyeksi aikaa istutus- tai sadonkorjuutöihin.

Lähde: [Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, 2015](#)

Pakolainen

Henkilö, ”jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta” ja joka tämän vuoksi ”oleskelee kotimaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan” (vuonna 1951 tehdyn pakolaisten oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen 1 artiklan A kohdan 2 alakohta, jota on muutettu vuoden 1967 pöytäkirjalla). Paitsi Geneven pakolaissopimuksessa vuodelta 1951, pakolainen määritellään myös vuonna 1969 tehdystä Afrikan yhtenäisyysjärjestön (OAU) yleissopimuksessa. Sen mukaan pakolainen on henkilö, joka joutuu jättämään maansa ”ulkopuolisen hyökkäyksen, miehityksen, vieraan käskyvallan tai sellaisten tapahtumien vuoksi, jotka vakavasti häiritsevät yleistä järjestystä hänen alkuperä- tai kansalaisuusmaassaan tai sen osassa”. Vuonna 1984 annetussa Cartagenan julistuksessa pakolaisiksi lasketaan puolestaan ihmiset, jotka pakenevat maastaan siksi, että ”heidän henkensä, turvallisuutensa tai vapautensa on uhattuna yleistyneen väkivallan, ulkopuolisen hyökkäyksen, sisäisten selkkausten, laajojen ihmisoikeusloukkausten tai muiden yleistä järjestystä vakavasti häirinneiden olosuhteiden vuoksi”.

Lähde: [Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö, 2015](#)

Työntötekijät

Syyt, joiden takia ihmiset voivat haluta lähteä asuinpaikastaan.

Vetotekijät

Syyt, jotka houkuttelevat ihmisiä uuteen paikkaan.